

Rapport

fra

KLF, Kirke & Medier

Farvel min elskede

En analyse af 10 dokumentar programmer om at vælte og rejse sig igen efter en skilsmisse sendt på TV 2 i efteråret 2007

Deltagerne: Fra venstre ses Lars Lind, Morten Jensen, Lillian Nielsen, Bibi Feilmark, Gitte Toft og Jette Damgaard. Forrest ses Christina Fibiger, der bor sammen med Morten Jensen. Den ottende og sidste deltager, Morten Selmer, er ikke på fotoet.

Rapport fra KLF, Kirke & Medier

Farvel min elskede på TV 2 i efteråret 2007.

Baggrund

Ole Kolster, Journalist på TV2, har tidligere produceret serierne "Livet er fedt", "Håbet" og "Merethes Mave". Til serien Farvel min elskede har TV 2 og Ole Kolster fulgt 6 personer, som beredvilligt har ladet kameraet følge dem i et helt år, mens de gennemlevede en stor krise. Det ægteskab, som de troede skulle vare livet ud, er gået i stykker. En 7. og 8. person deltager som kærestepar med smertefulde tanker om at gå fra hinanden (Morten og Christina).

Det er en dokumentar serie, hvor vi følger Lars, Gitte, Morten, Bibi, Jette og til sidst også Lillian fra Holstebro. De modtager ikke noget honorar, for "der skal ikke være nogen gevinst ved at lægge sit liv til skue for alle tv seere", siger Ole Kolster.

Ifølge TV2s hjemmeside er formålet med programmet, at seerne skal kunne genkende episoder fra deres eget liv, og at disse genkendelser skal skabe grobund for en konstruktiv diskussion blandt seerne.

Der er i forbindelse med denne udsendelsesrække oprettet mulighed for chat med de medvirkende og tilrettelægger Ole Kolster efter programmet, ligesom de enkelte også har egne blogs. Jette har således på sin blog haft over 30.000 besøgende.

Fakta om skilsmisser: Antallet af skilsmisser har mellem år 2002 og 2005 ligget over 15.000 og under 16.000 årligt. I 2006 lå det på 14.343

Analyse

To medlemmer af KLF, Kirke & Medier har set og analyseret de 10 udsendelser i serien Farvel min elskede, som blev sendt på en række tirsdag aftener kl. 20.35 på TV 2 i efteråret 2007. Hver udsendelse varede ca. 30 min. Serien er analyseret i sin helhed med henvisninger til enkelte personer og scener.

Seriens form og koncept

Tale og billedside komplementerer hinanden

Der er enighed om, at idéen med at lade en person fortælle om sit liv, mens billedsiden viser personen uden lyd i en anden situation, giver en god afveksling i udsendelsen, og på den måde får man også flere vinkler på de medvirkendes personligheder med. Programmet ville blive for kedeligt, hvis der kun var tale i stillesiddende position, mener de to analysedeltagere.

Det er også godt for seværdigheden, at der skiftes mellem de medvirkende. Samtidig er det fint, at ikke alle medvirkende er med i alle afsnit, for på den måde er der mere tid til fordybelse og indlevelse i den enkelte.

Kun den ene part af skilsmissen

Det faktum, at kun denne part i skilsmissen er med, virkede provokerende på en af analysedeltagerne i starten. Trods anonymiseringen vil mange jo alligevel vide, hvem den anden part i skilsmissen er, og vedkommende har sikkert en anden udlægning af mange ting. Men efterhånden, som udsendelsen skred frem, blev det tydeligere, at seerne på denne måde undgik at blive fanget i det enkelte forhold – og hvem der havde/har skylden. Der kom derfor mere fokus på den generelle problemstilling ved at komme igennem en skilsmisse. Derfor menes fordelene ved kun at se den ene part i skilsmissen alligevel at være større end ulemperne, selv om det er forståeligt, hvis den anden part føler sig forurettet over ikke at komme til orde - især i Mortens tilfælde.

Det opleves, som om de medvirkende bestræber sig meget på at omtale deres eksmand/-kone med respekt, og det er godt, at serien undgår at være en ping pong af beskyldninger og påstande parterne imellem.

Grunde til at serien opleves som seværdig af deltagerne

Serien tager fat i et meget aktuelt problem, som rammer mange mennesker og deres netværk hvert år overalt i samfundet, herunder også i de kristne miljøer. Her er emnet stadig meget tabubelagt. Det illustrerer kristne Lillian meget tydeligt.

Smerten ved en skilsmisse kommer tydeligt frem. Flere af de medvirkende giver samtidig udtryk for, at skilsmissen var imod deres vilje, hvilket gør smerten så meget desto større.

De medvirkende fremtræder meget troværdige. Begge nævner, at især Lars og Jette rammer plet med deres ærlighed gang på gang. Den ene analysedeltager har selv været igennem en skilsmisse, og hun har gang på gang kunnet nikke genkendende til mange af de følelser og erfaringer, de medvirkende i programmet giver udtryk for.

Drivkraften i programmet er, at de medvirkende har fået det bedre igen, og er kommet videre i deres liv.

Dybden i problematikkerne, der tages op

Gradvist formåede serien at overbevise analysedeltagerne om, at den var med til at sætte fokus på et problem, der berører mange mennesker. Dermed kan serien i virkeligheden være med til at åbne for en debat om parforholdenes sande tilstand og ægteskabets svære kunst, og det kan måske få den værdifulde konsekvens, at flere par får snakket med hinanden og med andre i netværket, før det er for sent.

Der er enighed om, at der undervejs fremkommer nogle værdifulde erkendelser om, hvad der er vigtigt i et ægteskab. Disse vigtige elementer kan alle par tage op netop for at undgå skilsmisse -.

Vigtigheden af at der er:

- plads til, at vi hver især kan udvikle os som personer i et parforhold?
- en fornuftig balance mellem familieliv og arbejdsliv og løbende vedligeholdelse af parforholdet – det er ikke kun bilen, der skal til eftersyn!

- ærlighed i parforholdet og vilje til at arbejde med sig selv uden at miste sig selv.

Programmets svagheder?

Følelserne udenpå

Analysedeltagerne mener, at serien i nogle situationer tenderer til misbrug af følelsesudbrud, og håber, at de medvirkende har haft mulighed for at sige fra. Vi ser f.eks. billeder, der er meget tæt på ansigtet og situationer, hvor der bliver fældet tårer. Serien går meget tæt på, og det er voldsom eksponering af de medvirkende, som man håber, at de har været forberedt på, hvis man ellers kan være det.

Rosenrød slutning

Det opfattes som serien slutter noget rosenrødt i forhold til, at de alle er blevet klogere og lykkeligere. Man kan i korte øjeblikke få den tanke, at skilsmisse er genvejen til et lykkeligere liv, og det føles som en ubehagelig tanke. Det er vigtigt at holde fast i, at de skilte får et godt liv ikke på grund af skilsmissen men på trods af den.

Begge mener, at man indimellem får den tanke, at hele seriens fokus er skævt. At den hellere skulle have fokuseret på skilsmissens forebyggelse: hvordan redder man et haltende ægteskab?

Kommentarer til de enkelte medvirkende

Jette, Lars og Lillian berørte analysedeltagerne dybest. Det skyldtes givetvis deres ærlighed og tydelige smerte over, at det ikke kunne være anderledes.

Morten provokerede en del – at forlade en højgravid kone og ydermere finde en ny partner så hurtigt. Han forsøger at få det til at være for børnenes skyld, men der synes at mangle en vilje til at arbejde med tingene f.eks. gennem parrådgivning, men det er som tidligere omtalt ikke dette programs sigte.

Det er godt, at programmet har forskellige typer af medvirkende, så der er flere mulige personer at identificere sig med, og så de hver især kan give forskellige vinkler på problemstillingen.

Grunde til at stille op til at deltage i sådan en serie

Som en del af krisebearbejdelsen

Der er enighed om, at de medvirkende sandsynligvis har brugt deltagelsen i programmet som en del af deres krisearbejde. De tvinges dermed til at tænke tankerne og få sat ord på deres følelseskaos, og det er jo altafgørende i bearbejdelsen, om end den ene har svært ved at forstå, hvordan man kan ønske at lade hele Danmark deltage i så afgørende en ulykke og sårbarhed.

Der er flere af de medvirkende, som har været imod en skilsmisse, hvilket gør, at de er et andet sted, end dem, der selv har bedt om skilsmissen f.eks. Morten, der også ret hurtigt finder en ny partner.

Gode råd til pårørende

Et andet motiv kunne være at give andre et indblik i, hvad det indebærer at lade sig skille. F.eks. fortæller Jette meget tankevækkende om hendes families manglende indsigt i, hvad hun havde brug for i situationen. Stort set alle kender nogen, der er blevet skilt, så det med at turde være der med den ramte, kan alle lære noget af.

Skilsmisse er det modsatte af succes

De medvirkende kan også være interesserede i at skabe en åbenhed om emnet og hive det frem i lyset. For hvor meget tør vi egentlig tale om skilsmisse - ikke mindst i kristne miljøer? Det er meget vigtigt at være succesfuld i dag, og det er et nederlag at blive skilt. Det er en anden grund til, at vi har svært ved at tale om det.

Når det private bliver offentligt, er det måske mindre farligt

Endelig er det måske lettere for nogen at være oprigtig foran et kamera end foran en person, man kender. I dag har vi vænnet os til at "blotte" os for det store publikum. Det sker på nettet, i blade og i reality programmer på tv. På en måde kan det være lettere at sige det svære til nogen (kameramanden), som ikke stiller spørgsmål eller har følelser i klemme.

Begge mener, at det er afgørende, at de medvirkende har haft medindflydelse på, hvordan udsendelserne er blevet klippet - f.eks. på, hvor længe man har dvælet ved deres tårer, og hvor tæt man er gået på ansigtet.

Konklusion

Farvel min elskede er blevet bedømt som seværdigt tv, som danskerne kan identificere sig med, hvad enten de selv er blevet skilt, eller kender nogen der er det.

- De skilte kan identificere sig med problemerne og se, hvordan andre tackler dem.
- Pårørende til skilte får herigennem indsigt i noget af det, deres venner eller familiemedlemmer gennemlever, og kan få øje på, hvordan de selv kan være til stede for de ulykkelige.
- Andre par, såvel de velfungerende som dem der skranter, kan i programmet få inspiration til at se på, hvad der er vigtigt at vedligeholde i deres forhold. De får viden om og eksempler på, at et levende og givende forhold skal vedligeholdes.

Indimellem går man meget tæt på de medvirkende, og der kan være tvivl om, hvorvidt de har haft mulighed for at sige fra og, om de har haft indflydelse på klipningen.

Slutningen kan også virke lidt rosenrød, som om man faktisk bliver lykkeligere af at være blevet skilt.

Forslag til forbedringer

TV 2 kan producere en serie, som handler om, hvordan man kan vedligeholde forhold og forhindre de skrøbelige forhold i at kuldsejle.

TV 2 kan efter serien sende et program, hvor de medvirkende tilkendegiver deres vurdering af medieeksponeringen. Hvad havde været godt, og hvad havde været svært. Havde TV 2 givet dem tilstrækkelig støtte, havde de fået mulighed for indflydelse på programmet osv.?

Det er en overvejelse værd at se på, hvordan man afslutter en sådan serie. Det er virkelige liv, så derfor kan det virke utroværdigt, hvis det ender som i et eventyr. Samtidig vurderer analysedeltagerne, at det er vigtigt for de seere, som selv er berørt af en skilsmisse, at få konstruktiv afslutning.

Sammenskrevet af familiekonsulent Lisbeth Krabbe Haugstrup, KLF, Kirke & Medier
Anna Kirstine Varst, Ribe Landevej 6D, 7100 Vejle
Marianne Karlsmose Frøstrupvej 192, 6830 Nr. Nebel